

וְהַרְאֵנִי זֶה וְרוֹשֶׁבּ
כִּירֹשֶׁלָּמִי וְרוֹשֶׁבּ
שָׁבֵב וְקַבְּבוֹחַ
הַמְּסֻפּוֹת וְהַרְאֵנִי
חַטָּאת בְּשֶׁם סָמֵךְ
ט שָׁם בְּשֵׁבַע
כִּירֹשֶׁלָּמִי יְשֵׁם בְּשֵׁבַע
הַמְּסֻפּוֹת

הלו^את פרכות סימן רכג

אם מכוון וקונן: ד (ז) יבשעת (ז) הכנון יש לו לברך א-פְּעַל-פִּי שערין לא נשטמש בהם, שאין כברכה אלא על ידי שמחת הלב שהוא שם בקנינו. וכשליפתם ימברה (ז) (ז) ימבליש ערפים: ה *קונה כלים שמשפטשין בהם (ז) הוא (ז) ובנירית, מברך התזוב והאטיב. אם תחנו לו (ב) במתנה, *מברך התזוב והאטיב, *שהיא טובה (כא) לו (ז) ולזונן: ו' על דבר שאינו חשוב כל-כך, (כב) בגין חילוק או מנעלים ואנפאלות (פושט, מיעלים קתנים שחופק רב כוגול), אין לברך עליהם.

פאר היטב

(ג') הַקָּנָן. דְּבָרָיו מִשְׁאָחָה שֶׁקָּנָה כְּפָגֵד אַעֲפָס שְׁצָרָרִים לְפָנָן אַזְוֹן לְקַיֵּט לְשֻׁבָּת מִפְּנֵי מִלְּבָדָשׁ, ט'... וְמִאֶקְמָבָד דְּקָרָא בְּשָׁאָה לְלִי בְּמַמְּנוּ שְׁהָאָה, אֲכַל אֶם קָבָה וְפָנָן לְאַלְפָן לְגַסְתָּוּת בְּלִי אַתְּנוּ מִכְּרָבָד אֶלְאָלָא בְּשִׁשְׁתְּמַשְׁבָּשׁ בָּו, ע' ש': (ג') מִלְּבָשָׁת עַזְפִּים. הַדָּקָנָה נָבוּעַ בְּרוּךְ יוֹתֵר יְשָׂאָל, וּבְאַבְנָת אֶודָה יְשָׂאָל, הַלְּקָשָׁת חָאָסָן הָיָה, מ' א": (ט') וְלֹעֲמָן. בְּתַשְׁבָּת הַרְּחָא שְׁוֹעָן קָלָל אֶסְיָה יְבָטָבָה וְתַפְטָבָה, ב' ה': זֶה פּוֹטָק ?הַיְהָרָשְׁלָמִי, וּמְשָׁה הַקָּלָה שָׁם בְּפָקָדּוֹת שְׁבָוֹגִים שְׁעוֹזִים כְּלָבָשָׁה עַלְמָנָן, כ' ב' קְשָׁנָה ג': וּמְקָנָה ?קָלָדְיוֹ שְׁקָסְקָס דְּקָרְחוֹטָם יְקָרְכוֹ מְלָכָבָת אַעֲטָמִים לְשָׁבָעָנוּן

אשנה פרורה

(כ) אם הם חידושים שללא נสภาพש בהם עירין, מכל מקום פון שסביר ריש בהן לית בהן שמהה⁽³³⁾: ד (ו') בשעת הקנין וכו' וודוקא אם גונה בגד שראוי ללבשו תכף. (למ') אבל אם גונה שיש זכר שגונו ראוי ללבשו או להשמיש בו כמו שהוא, רק שאריך לתן לאפנן לתוךן, לא יברך 'שהתני' עד שעה שילבש הבדוק⁽³⁴⁾ או ישופש בהכלאות: (יח) 'מלביש ערומים'. הינו קעם שהחינה⁽³⁵⁾.

אכן אם לובש לפני שחרית, יכול לאחת ברכת מלביש ערומים' שסביר בברכת השחר [אחרונים]: ה (יט) הרוא ובנ"י-תינן. אבל אם גונה כלים לו וכלים לבני-בתו, מברך על שלו 'שהתקנו' (ככ') ועל של בני-ביתו מברך 'הטוב והמטיב, דיטוב' הוא לרידה שזכה שיהיו בני-בתו מלכים במלוכה-יכבוד, וזה המטיב' לאחרוניים הם בני-בתו שנגונין בטובה זו. (כג') ודוקא אם גונה בתבשיל אשתו וווער, אבל אם גונה בתבשיל עבדו ונטפקתו, לא מקרי 'טוב' לרידה, דהיינו פאייל מכר להם בשכךן שפהיגע להם, (מכ') אם לא שם הוא משותם קהכלים האלו: (כ) במתנה. הינה, הו קא כלים או בגדים שעמכם שטחם בזיה, (כט') אבל לא מעתה, שעלי-ידיינה מתביש יותר ולא יכול על זה לברך: (כא) לו ולפומן. שאם סטקבול עני, הוא כויה לפומן שזוחה ההשם יברך לעשוה אצקה, ואם סטקבול עשיר, שטח כונץ שטקבול מפוג, והוא טקה צפ לונצן נהרא'ש בבראדור דברי הירושלמי. והבה יש (טז) מאחרונים שחולקים על פסק זה וסבירה לה, דליי מסקנת גמרא דידן לא נתקנה ברכה והוא כי אם ברדיאת להו לא-חסידי גמ"ן טובה גשטייה. ובלפי זה בטעמן לו שוכוב: (ט) ויש דנקתי לדינא בפסק השלוח-ערוף. ויברך ברכות ברכת 'שהתני' ולא ברכות 'הטוב', באשר ברורנו בבראדור הלהבה. ים, כל אחד מהותומים יברך 'מלביש ערומים' וברכות 'הטוב שהחינה' לא יברך, דבקום שפברlein ברכות 'הטוב' סבירא להו וזהו פרידן שאר כלים שאין חשובים ואין דרכ לשותה מהם⁽⁴⁰⁾.

שער הצעין

(ב) ביהדותם. וגראה לי דzapflo אם לא ברך קדום שפֶּרְכָּרְטִין⁶⁴ שוב לא יברך, דהשנאה ראיויה בברך נספלק מיטַבְּרָן ונטבלל חיבת בקרבה, ועזה בקנאה
שנית שוב ליא שמחה, במeo שפֶּרְכָּרְטִין כופוקים: (כ') פְּנֵי אַבְּרָהָם וְקָרְשָׁלוֹם וְזָרְקָהִים וְשָׂאָר, דְּלָא טַעַיָּה. וכן בחדרשי ר' עקיבא אמר שפֶּרְכָּרְטִין
לאען בית שלא לבוך עד שיעבק בו חזונה. וכן לעטנן כלים שארכין טבילה עד שיקבלם שיזחץ ראיין להשפטם בהם: וזה לאשא על זה מה שמקבר או
לקפין פרכיה סעיף כ: אפלו זאחו ביד חבדו ווי, וכתחת הפק"א דמקבורי הוא מחד דתכלא, והוא הטע גמ' אין יכול לאקלם? שאני הרעם שחופי בעצם
כביר גמלר וויארי למונת פלאה, אלא שחייב על קאלין או ביד בקרבו, מה שאין כן סכא שבעצם אין ראיי להשתמש מטהה: (כ') ב"ח: (ג') מא"ר ברוסט:
(כ") מחתית-השקל: (כ") אליד ורדה וש"א: (כ') משוכת פרוחישון ובאור הנג"א. רוזה נק לדעת קדרישלמי ולא למסkontן גטרא דילן. ע"ש: (כ) אליה
רביה ודריך-הסימן וטבאי-אצטם: (כ") פן נזהה ליל ברת, ודרמייא קשינש מאכינו ורש לו אחיכים דמקבר בקרבת העטוב קשומ דיש עד אונשים קקובלי כטובה,
ולאגנית דעמי גראה ברורו דזוהו טעם מקבר שאלגין ספוקא בקרבר סטיב. ומזה שUMBEB שטם דיקנוך שניהם. סכינא לה באיה אונרים שפֶּרְכָּרְטִין קהפעמ"ק
דיברך שעיניהם, אבל אונן לא קיימת לנו כי, פן כתוב באלה רבה ופשטו: (כט) אלה רbeta:

שער תשובה

ובמ"ק **עלאין קרבת**, פ"ש, עכ"ד מוח"ב, וע"ז בשים מור וקציצה שאם לאלה אששה והקניטה לה, נברך לילון ונ' לא-ה' נברך בטבת טבתב. ע"ש: **[ג]** מלכיש אעטמיים. עבא"ט. וען בא"ר דפס' לשפנ' ס"ק טר בענין קלשנת בזרים, אבואר שיקודים מלכיש עטפחים לשחצנו וכן מסגרב:

באור חלה

* ג'גה כלים שמשתמשין וכו' מברך 'הטוב והמטיב'. פשות הג'גה בעה דינא הרא, ובקפלה נ' לו מכבר פילים פיויא א' לאלו אף לה' כי אברך 'הטוב והמטיב', וכמו לעיל בסענ' ג': * מברך 'הטוב והמטיב', המקובל מנה, אבל הפטון לכהן עלא לא יברך ואחרונים: * שהרי א' טבה לה ולפנ'ו. אין מושג ברורה בטעמ' הדבר, ורק באמ' ארכנטם שהחקרה על דברי קרא'ו, וצין א' אליה ובכהר היטב' וכברור קער'ו"א שישבו קשינו, ומפני זה בז'נ'וטים ובתי'אים עטיפין לדינא פסק השלtron צורף. ארכנטם בחשיבות פרח-שושן [הפהוק באבר היטב] וכברור הגר'אי, ושם לדינא לרעא הדגנ'�ו שלנו איתנו סוכר במנירושלי' בנה וען שם בברור הגר'אי, ובאמת מכמה ראותים משמע דרבנן לוח שטבלמן ר' ר' חלץ על קירושלי'. היה בחרופות ובריש'א', וכותב שם הרא'ש' א' שפנ' הוא נסיכן דעת קרא'ב'ר', עיין שם, נקצת ש' נ' ג' ראותים דקליגי על קרא'ש', מלבד מה של הא הפקא דברי קירושלי' אלו בריש'ו. וברבם'ם משמע גס'ין דרבנן לה' ה'ני. והנה הנ' לדינא הכרענו למשחה דלא יברך 'הטוב ומיטיב' מחייבת אלו הפסוקים דרבנן לה' דקירושלי' חולק בנה עם הבעל, ובכדי אין נקטען כרבנן, ועלין יברך 'שחתני' בלבד. ועוד נקאה לי יותר, ואפל'ו לזרעה הפסוקים דיעיל לברך ביטוב' וחתוב', אפל'ו ה'ני אי ברך 'שחתני' לא תוי לבטלה⁽³⁾, דברת' שחתני' דקהה על שחתה של עצמו עשי' לו מאיה דבר שמועה טובה שנגע' לו, כודעל על בסיס'ן רכב, ואפל'ו אקראי פרטא נמי הרשותו לבן' [עירובין מ' ע'ב], בברפת 'הטובי' זונא א' השמ'חה היא כיitor שיט' בזה גם טבה לאחרים. והנה בכל קאפיקים מעה. ובלאו קמי של' לא יש' איזה פוסקים דרבנן לה' דCKER'א עריריך לברך ברכבת' 'הטובי' צרכ' פס' לברך 'שחתני', והני דאנ' לא קבר'א לנו לכתהלה להורות נ'ן, פכל מקום לבטללה לא מקורי, מה שאין כן אם יברך ברפת' 'הטובי', אם נקט קדעת סכבי' דיא לבטללה, ומפני זה הקעיפוי

הַלְכָות בְּרִכּוֹת סִמְן רֶבֶג

ביורים ומוספים

וחוקמה בגין אצל חייט נאכון [שאינו תופר שעתם]. דעת הגרא"ש אלישיב (אשר האיש ח"א פל"ט אות כב) שעריך לברך 'שהחיני' בקניתו, אף אם הוא מחייב לבדוקו משענו לפני שלובשו.

[משנ"ב ס"ק יח]
קיטו קודם 'שהחני'ו³⁷.

(37) בバイור דבריו, כתוב השונה ההלכות (ס"ח) שיש לברך 'מלביש ערומים' קודם 'שהחיני' [וראה במשנ"ב לעיל ס"ק י' ושיש להזכיר י"ין האמת' שהוא חובה 'שהחיני' שיש אמורים שאינה אלא רשות]. אכן, העורך השלחן (ס"ו) כתוב, שברכת 'שהחיני' קדמת לברכות 'מלביש ערומים' [וראה במשנ"ב למשך ס"י רכה ס"ק יא ובשעה"צ ס"ק יב שהאוכל פרי חדש לתוכהילה יקיים ברכת 'שהחיני' לברכת הפרי מוסום הפסיק בין הברכה לאכילה, וראה 'שהחיני' מנהת שלמה ח"ב ס"י ד'אות לג, בן]. וראה במשנ"ב להלן (ס"ק בא) ובעשרי תשובה (ס"ק ג).

[משנ"ב ס"ק כא]

במקומות שעוגנים שעושין הלקפה לנערים יתומות, כל אחד מנקיתוים יברך מלפניהם ערਪמים וברפת הקטוב והקטיב, רק איאقا בזנה טוכה עוד לבקפה גנעריטם³⁸.

(38) ונוסיף בשעה"צ (ס"ק כה) שהוא דומה לירוש וחד עם אחיו שمبرך 'הטוב והמטיב', אין שיש עוד אנשים שמקבלים עמו טביה. ובאיור בשורת שלמת חיים (ס"י רה), שאף על פי שמי שיש לו שדה אינו נחשב בירידת הגשימים לשוחף בטובה עם בעלי שרות אחרים, והוא מברך 'הטוב והמטיב', מבואר בבייה לשלל (ס"ר רכה ס"ב ד"ה מברך) מ"מ נחשבים כל הנערים כשותפים בטובה, משום שמדובר בחבורה שניתקנה לצורן הלבשת יתומים רבים, והרי הם כמו אוהבים שישרו יחד את אביהם, ויתכן שעוד עדיף מזה, ועל כן נחשבים כל היזומאים כשותפים בטובה.

[ביהיל ד"ה שהיא]

אי בזקה 'שהחני'ו לא הווי לנטלה³⁹.

(39) וכן כתוב השוע"ע הרב (סדר ברכת הנחנין פ"ב אות ג).

[משנ"ב ס"ק כב]

והוא קידין שאר גלים שאק ח"שיבים ואין ذרך לשמח בקעט⁴⁰. (40) ומישקנה טלית קען, כתוב בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ג ס"פ) שאף שמספיקת לשון השוע"ע לעיל (ס"י כב ס"א) משמע שمبرך עליה 'שהחיני', מימן לברך אלא רק מי שהיא חובה לו, אבל לסחטם בני אדם אין וה ביד חשוב וכן כתוב השונה הלבorth סוף ח' ציצית, שבומינטו נראה שכן כל כך שמחה בטלית קען ואין לברך]. ואף שמחמת המעה היא חשובה לו, לא נראה שברך, כיון שעצם הבנד אינו חשוב לו, אבל על טלית גדול, ודאי שיש לברך 'שהחיני' כיון שהוא בגין חשוב.

[משנ"ב ס"ק טז]

מכל מקום פין שפרק דש בקען ליה בקען שמתקה⁴¹.

(33) ומיו שבר ביריה שכורה ואחר בר קנאיה, דעת הגרא"ש אוירבך (ח'ים של ברכה ס"י א' אות ח, וראה שיח הלבנה ס"י כב הע' בו) שעריך לברך 'שהחיני', כיון שיש לו שמחת הלב בקניאתה.

[שמע"צ ס"ק כ]

ונראה לי דאפסו אם לא ברכ קעם שמתקן⁴².

(34) ומיו שקנה כליל על מנת למוכרו מיד, כתוב הא"א (בוטשאטש, מהדו"ת ס"ג ד"ה כלים חדשים) שאיטו מברך 'שהחיני', אבל אם קנה על מנת ליתנו מיד במתנה, יברך 'שהחיני'. ואם בודחו להשתמש בו כמנה שירות, אף אם דעתו למוכרו לאחר מכן, צריך לברך 'שהחיני'.

[משנ"ב ס"ק יז]

לא יברך 'שהחני' עד שעה שליפש בעקב⁴³ או ישתחפש בטהילים⁴⁴. (35) ושעת הברכה, מבואר בשוע"ע הרב (סדר ברכת הנחנין פ"ב אות ד) שהוא מיד אחר לבישת הבגד. אכן, בספר ברכת הבית (שער כד אות לט הע' לו) כתוב, שיש לברך קודם הלבישה, כדי כל הברכות שמברכו עובר לשיעיתן.

ואם לא בירך מיד, כתוב השוע"ע הרב (שם) שיברך כל ומן שלא פשط את הבגד, אבל אם פשטו על דעת שלא לחזר וללבשו מיד, איינו מברך בלביisha שנייה. והקף החווים (ס"ק לא) כתוב, שאם שכח לברך בשעת הלבישה, יכול לברך כל זמן שתוקף השמחה בלבו [ובלבישה ראשונה], ולאחר מכן יברך ללא שב מילכות. וכעין זה כתוב בספר ברכת הבית (שם) שאין לברך על הלבישה אלא סמור לבישה, אבל אם שהה זמן רב לא יברך, וכן לא יברך על לבישת שנייה. אכן הא"א מבוטשאטש (ס"ג ד"ה ברכת השחיני) כתוב, שמסברא אפשר לברך גם לאחר כמה פעמים, כל זמן שהבגד נקרה חדש. [וראה במשנ"ב לעיל ס"ק טז ו-ג].

ומי שקנה כמנה בגדים, כתוב הקף החווים (ס"ק ל) שאף על פי שאינו לובש כעת אלא אחד, מ"מ נפטרו שאר הבגדים בברכתו, כיון שמעיקר הדין הברכה היא בשעת הקניין, וכבר קאנם, אלא שכתחילה יכול בברכתו לפטור את שאר הבגדים, ואם לא כיון, יברך עליהם בשעת הלבישה ללא שם ומילכות.

ולגבו בגד יישן שתיקנוו מוחדר בכיגנון אחר, ראה א"א (בוטשאטש ס"ג ד"ה מלבוש יישן).

(36) אורלך הקונה טלית וצריך להטיל מה ציצית, כתוב לעיל (ס"י כב ס"ק א) שלא ימתין מלברך עד שליבשנו, אלא יברך מיד בעשיית הציצית, כדי לצאת גם דעת דסבורים שיש לברך על עשיית המעה [עשויות העציות]. ואמנם אם לא בירך בעשייתה, מבואר ברמא"א שסביר כשיתעטך בה בפעם ראשונה [וראה בבה"ל שם ד"ה בשעת].

הַלְבּוֹת בָּרְכּוֹת סִימֵן רֶכֶד

ביורדים ומוספים

כין דראה את מין זה תוק שלשים בעירו⁴; ואפשר עוד, דאפסלו גען שהגדיל אין ארך לברכו, כין שראקה אותה בעינותו⁵.

4) ואף אם ראה עבדה זהה אחרת, מכורא בשות עמודי אור (ס"י ד) שלא יברך [וראה להלן ס"ק יז ולקמן סי' רכה ס"ק לא ובמה שבתבונם שם].

5) וכן לגבי קריעה על ירושלים בחורבנה, כתוב לקמן (סי' תקסא ס"ק יז) שמי שטול בירושלים, איינו צריך לקרווע אפילו לאחר שדרל, כיוון שבתקנות פטור מלקרוע, ובשהגדיל איינו צריך לקרווע שהרי ראה אותה בתוך שלשים ים.

ולבי הראה מקום שנעשה בו נס לכל ישראל או זבבם, כתוב בבייה ל' לעיל (ס"י רוח ס"א ד"ה במקומן הזה) שאם ראה את אותו מקום ולא בירך, שוב לא מביך אלא לאחר שלשים ים מראיתו הראשונה, שאו היא נחשבת לראייה חדשה.

[משנ"ב שם]

וְקָאֵלָה רְבָה בְּחַב עַזְמָה מִלְתָא מִזְמָרִי, דְאַפְלָו הָוָא לֹא רְאָה אֹתָה תֻּק שלשים, פַּיּוֹ שִׁישׁ רְבָה הַשּׁוֹלֵם שַׁהֲוָא שָׁוֹכֵן בִּינֵיכֶם שְׁרוֹאֵין אֹתָהָי⁶ וּכְרִי, דְאַפְלָו הַהְולָךְ לְקַנְגָּאות וְלְטִיטָּאות שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַגִּי זוֹ מָושֵׁב לְצִים⁷.

6) וכן לגבי מי שגר סמוך לים ולא ראה שלשים ים, הראה הגרשאי אויערבך (היליכות שלמה תפלה פכ"ג ס"כ"ח) שלא יברך. מאידך, דעת הגורי"ש אלישיב (שער העין עמי תכא) שירבר, ואיינו דומה לענינו שברכה זו היא תפילה שהקב"ה יעkor את העבודה וזה, מה שאינו כן בברכת השבח על מעשה בראשית, וכן דעת הגראיין קרליין (שם עמי תהא).

ולענין מנהג אנשי ירושלים (הובא בשער תשובה סי' תקסא ס"ק ב) שלא לחרחו על ראיית מקום המקדש, אפילו מי שלא ראה שלשים ים [אם הואadr בירושלבן], ביאר בשורת דברי יציב (אורח חי"א סי' פט אות ו) שאפשר שסמכו על דבריו האיראן, שבין שרוב אנשי ירושלים רואים את מקום המקדש כל שלשים ים, لكن גם מי שלא ראה פטור מלקרוע.

7) ואיפילו בפורים, כתוב לקמן (ס"י ש"ז ס"ק נט) שאסור לעשות מני שחוק ותחבוליות ממשום מושב לצים, רק השחוק שעשוים וכבר לאחזרוש. והוסוף שם, שבעונוגנותנו הרבים נעשה דבר זה בהפרק אצל איש אחד, שחולכים לבתי טוטיות ועוברם כמו איסורים, יוסורים באים עליהם.

[משנ"ב ס"ק ד]
אם הוא באנץ-יזשעאלא⁸.

8) והעקר עבודה זהה בארץ ישראל, כתוב רעכ"א (הגחות על החשרא) בשם המהרשה"א (ברכות נז, ב חידושי אגדות ד"ה הראה) שمبرיך אשר קדרנו במצוותו וציוונו לעkor בעבודת אלילים מארצני, בברכת כל המצוות [וראה ש"ז י"ד סי' קמו ט"ז].

[משנ"ב ס"ק ה]

ועל מקום שנונתך⁹. הינו אם יש שלשים יום שלא ראה אותה¹⁰. 9) ובטעם הדבר שمبرיכים על עקרותה ממוקמה, אף שלא נureka לגמרי אלא עברה למוקם אחר, ביאר בשות דברי יציב (אורח חי"א סי' צ' אות ט) שטלטל העבודה זהה ממוקם למקום הוא בזין לעובדה זהה ולעוברה, ועל כן צריך לברך.

ואיפילו אף בדעתם להזיר ולקבע את העבודה זהה במקומה הראשוני, כתוב בשות דברי יציב (שם אות ח) שמסתרבר שיש לברך המשן במילואים עמוד 54

[משנ"ב ס"ק כה]
בזהה¹¹.

10) ולענין אם מבריכים "שהחינו" על בגדים העשויים מעור, כתוב הכהן החידיים (ס"ק מה) בשם הפמי"ג והשדי חמץ, שאף שכטב השם"א שאין לאחלי תבלח ותחדש, והוא כדי שלא יצטרבו להרוג עד בחמתה, מהו שאין כן ברכת "שהחינו" מבריכים (ושלא כמו שהבב ספר מורה ואלהות, שכטב שאין לאחלי תבלח ותחדש, והוא הדין שאין לאחלי תבלח ותחדש) וכן הורה הגראי"ש אלישיב (וחאת הברכה עמי 168) שיש לברך "שהחינו" על געלים הלוות שלמה השובות ויקרות העשויות מעור, והגראי"ז אויערבך (הלוות שלמה פב"ג סט"ו) כתוב, שנוהגים שלא לברך על געלים אפילו שכן חשובות.

סימן רכד

דין ברכות פרטיות

[משנ"ב ס"ק א]

ומפני שאסור לתנפיק עבוזת-גלולים בשמה¹²).

1) ובמובואר בש"ע (י"ד סי' קמו ס"א ו-ד) שאסור להזכיר שם העבודה וזה בשם בין לצורך ובין שלא לצור, חוץ משמות האלילים הכתובים בהראה. ומובואר שם (ס"י קמו ט"ז) שצריר לבנות לה שם גנאי [וראה שם בט"ז ס"ק יב ובש"ך ס"ק י"ד]. וכתבו החותם (עבודה זהה נ, א ר"ה אבני) שימושם כך כינו אותה קוליס', לשון לעג וקלס, היפך מיקולס', שהוא לשון שבח.

[משנ"ב ס"ק ב]

אפסלו בית עבוזת-גלולים¹³ וכו', ורקא בשרואה אותה בגלויין.

2) ומה שבכתב בש"ע להלן (ט"א) שהראה בתוי עובוד כוכבים בישובן אומר "בית" וכו', ובהירובן וכו', ומשמע שאין לברך ברכות שנותן אריך אפיקים על ישובם או חורבנם של בתוי עבודה זהה, ראה במשנ"ב שם (ס"ק טו, וראה בבית יוכף ד"ה והא, ובב"ח ד"ה הראה מוקלט ודו"ה הראה בתוי).

אכן, לגבי מסגר של ישמעאלים, כתוב בשות דברי יציב (ח"א סי' ע' א' ח) שאפשר שלכל הדעות מבריכים עליו סדין עבודה וזה [בבנינו בירוק שננתן אריך אפיקים ובחרבנו בירוק שעקר]. ואף שאין בתוכו צלם ופסל, מ"מ בין שהישמעאלים אין להם כלל צורה להשתחחות, אם כן עצם העבודה זהה אצלם הוא הבית שמתחטאפים בו לבבב והאלקי שמעירות בלבד התמא] [וראה שם אות א-ב שהאריך שגט לדעת הרמב"ם (פ"א מהל') מאכילות אסונות ח"ז, דת היושמעאלים הוא עבודה וזה ובית תפילה הוא בית עבודה זהה, וראה בט"ז י"ד סי' קמד ס"ק ד].

ואף עבודה זהה אזו בית עבודה זהה לדעת הבין שלא נהרבה אלא מוקצתה, כתוב שם (אות ג בביאור הייש אומרים בספר כלבו סי' פ) שאפשר שגט כן מבריכים עלvr. וכשנשך חלק מדרמאג שבhour הבית, ולא נתכונו שם היישמעאלים וכן מה, כתוב שם, שבשרהה את זה ביריך שעקר בלא שם וממלכות.

3) ולענין אישור הסתכלות על עבודה זהה, כתוב בביבה' ל' לקמן (ס"י ש"ז ד"ה ועובר) שדוקא ראייה סתם מורתה, אבל להסתכל על דיווקנות של עבודה זהה העשויים לשם עבדות כוכבים אסורים. ויש מהמוריים אפסלו בדיקנות שאים שעשיים לשם עבדות כוכבים אלא לנוו [וראה במשנ"ב לקמן סי' רכה ס"ק לג ובביה"ל סי' ד"ה אפללו, לענין אישור הסתכלות על נכר].

[משנ"ב ס"ק ג]

דאפסלו הולך לעיד אתנית וראה שם עבוזת-גלולים אינו מברך.

חלבות ברבות פיטון רכג רבד

קמָה בְּאַרְכָּגָוֶלָה

ג'ואם היא עני ושלם ביהם, (טו) יברך: הגה (כט) וילש אומרים דאפלו עני אין מארך על חלוק ומונעלים יכהרעה, ב שם הלאש שם (כד) וכן נזקאיין טור בשם חוס והורמתהשין סיון ליה. קפקג לומך למי שלובש בגין סקס: קבללה ומקתדרש. ונש מי שבחב שאין לויר בון על מגניעלים או בגדים הנעשים מעורות של (טו) (כח) ביהם, דאסיכון כי אידיכים לameda בהמה אחרית תחליה שיתנדש מלהה בגין אחר, וכתייב יורךמיין על כל מעשרו (מהרו"ז בפסקיו). והנה הטעם חלוש מאד ואין נרא, מכל מקום רבים מקפידים על זה שלא לאמרו:

דרכך דיני ברכות פרטיות, ובו י"ג סעיפים:

א' קדואה (6) (א) מרקוליס (ב) ב' או' שאר עבדות כובכים אומר "ברוך אתה ה' אלהינו מלך הקiculos שנותן לך אפיקים לעוברי רצונו". וואם רוזה אורה בוחז שלשים יום אינו חזר ומברך: הגה (ג) (ב) וכן קינא אין מברכים זאת בקבלה שהרין אלו מגדלים ביגישם ורוזאים אותו פניר: **ב' קדואה מוקם שאנקלה מונפר עבדות כובכים. (ד) אם הוא בארץ ישראל אומר "ברוך אתה ה' אלהינו מלך הקulos שעקר עבדות כובכים מארצנו", ואם הוא בחוץ לארץ אומר "שעקר עבדות כובכים מהמקום הזה", ואומר יבשתיון: "כשם שעקרת אורה מהמקום תזה בו פזק אויה מבל המקומות והשב לך עובדים לך עבדך": הנה ואם עקרה עבדות כובכים ממקום אחד ונחנכה במקומות אחר, מברך על מקום שעקרה שעקר עבדות כובכים (ה) ועל מקום שעקרה עבדות כובכים אמרים (בית יוסף בשס הוספות וירושלמ): **ג' קדואה בבל הרשעה אומר "ברוך אתה ה' אלהינו מלך הקulos שהחריב בבל קרשאה".** ראה בירנו של נבוכדנצר אומר "ברוך שהחריב ביתו של נבוכדנצר קרשע". ראה גם אריות (ו) או בבשן האש, אומר "ברוך שעשה נסים לאציקים במוקום הזה" (ועין לעיל סיון ריח סעיף ז): **ד' קדואה מקום שיש בבל, שבל בבל מהקה שעבד עריו איננה יכולת לו זבוכדנצר קרשע.** והוא סיון קדלה לה, דכתיב זבאנאתה במתאטא (פירוש, מקדדות הבית, שקובוי בלען) השמא', אומר (ז) "ברוך אומר ויעשה ברוך גורר ומקים": **ה' קדואה שישים רבו מישראלי בימך אומר "ברוך אתה ה' אלתינו מלך הקulos (ח) חכם הרזים",** ואם הם עובדי כובכים ומפלות אומר (ויטה נ' יב) בולשה אפקם מאייד שקרה יולדתכם הנה אחרית גוים מדבר ציה וערבה: **ו' קדואה חכמי ישראלי אומר "ברוך אתה ה' אלהינו מלך הקulos (ט) שחלק מהכחתו (ג) ונין לריאו":** ז' ה' קדואה חכמי אמות העולם עובדי כובכים לשחכמים**

שערית תשובה

וביד'א-הַרְבָּה: (ט) יִבְרָךְ. וְשַׂיר גָּדוֹל שָׁקֵנָה בְּלִם חֲשֹׁוקִים שָׁאן שָׁמֶן בָּהּ (ג) לִידָא. עַבְהָבָס. וְעַזְיָן בְּרוּיָה בְּקָל אַלְיָה שְׁהַזְּבִּיר שְׁקָבְרְכִין עַל רְאִינְתָּם, אֲפָלָא דָאָה וְאַזְן נְחַשְּׁבֵין לוֹ לֹא בְּבוֹן, בְּהָנוֹ בְּשָׁם קְרֵבְּכִי, מָא: (ד) קְמַחְמָה. אַפְלָג טְכָנָה בְּעָנוֹן פְּרִיאָה בְּלִיאָה. אַפְלָג הַוָּה מְמַנְּן אַחֲרָ רָק שְׁתַּפְתָּר תְּחִתָּיו מְעוֹרוֹת בְּחַמָּה, כְּהָזָה: שָׁם וּמָא:

מְשֻׁנָּה בְּרוֹרָה

גלוילים אינו מברך, כיון דרבאה את מין זה הוק ששלשים בעריו⁴⁴; ואפשר עד, דאפסלו גיטן שהגדיל אין ציריך לברך. כיון שראיה אומתת בקצתנותו⁴⁵. ובאליה רכה שבב עוד מלטה סטמי, דאפסלו הוא לא נזה אופחה תוך שלשים, כיון שיש ר' העולש שהוא שוכן ביניים שרואין אותו⁴⁶. בקבב הפ"ח בשם ספר תaspcol: השמר לך לראות גניינאות של כותם והוא קריין מחולתם או שום דבר שמתה, ראמ פשען קול פוחטים שמורים. האנון ותשר ער אל חרבן ירושלים ותתפלל לארוזוש ברוך הוא עלייך. וא�א במקנא, דאפסלו קשוול ל�נינאות וליטרטאות של ישןאל גורי זה מושב לץים⁴⁷: ב (ד) אם הוא גאנז'ישראלי⁴⁸, וכו'. אפסלו (ג) רק מתקום אחר: (ה) ועל מקום שננטנו⁴⁹. כיינו אם יש שלשים يوم שלא ראה אותה⁵⁰, וככ"ל: ג (1) או בקשן כאש. סינוי מהפינה שעפק ביה או כס אש להננה מיישאל ונונראה: 7 (ז) ברוך אורבר עיושה וכו'. כיינו (ג) בשם ומילכת באקראי קאנקא ברוך אומך עיושה (ז) גורר ומיקס: ה (ח) חכם הנזירים⁵¹. שאין (כ) רעפן דומין זה יהה ואין פרצופיהו דומין זה להה, (ז) והוא יודע מה בלב אלן קאכלוסן: ו (ט) שחקלק. שעם הר כס חלק אליה קרבאים בו, لكن אמר שחילק⁵²:

(כג) ניש אומרים דאפסלו עדי וכו'. סבירא להו דזוקא בגין צמר וכדומה דבר שיש בהם חשיבות קצת. דמי לרבר הבא מזמן לזמן. דסבם בגנידם מחרדים לסעם לפראקים מועטים ושייך על זה שהחכני, מה שאין כן אלו שרגילים פמיז לחומר דש לסעם בני ארם, ואין שינק על זה לבך שחתני לופן זהה: (כד) וכן נוהgan. עין במנזראברעס ובאוור הגן"א שערברב"ז מכירע לעניין לברכו. ועין בפריגדים ובבדידדים שפסקי דלמעשה יש לנזה דאפסלו עני לא יברך על כלים שאינם חזובים כלalto: (כה) בהמה⁵³. אפסלו טמאה, (ל) ואפסלו הוא מפני אחר רק שתקדר מהפחי מעורות בהקה:

(א) מעוקלים. היא עבודת-גלולים שעובדין אותה על-ידייה שעורקין לה אבן. ושםה עוצמה קילוס. (ט) וטפני שעבדו להנכי עבודת-גלולים פשלמה⁵⁴. אך כבאו עזזה בשם קילוס, ומר הרא חולוף בלשון ארכfi, ופירושו הוא: חולוף קילוס: (כ) או שאר עבודת-גלולים. אפסלו ביה עבודת-גלולים⁵⁵ [ב"י]. וב"ח פרש, דזוקא שרואה אותה בגלייז⁵⁶: (ג) והאיידנא וכו'. שהר אנו רואין אומתת פמיד. ובחבו לאם חורב, זאפסלו הולך לעיר אסונה וגאה שם עבודת-

שער הצלין

(ל) סקרים: (ה) פג-אנטנס; (ו) ביה-הקריא-סיטקס; (ז) לא-ברוקרי-סיטקס; (ח) מוכחה בתקרא דוחשibus שם קומשה ברקחות על בבל, רושםע דכללו סקטא מסקא, וכי היבא דמרקளיס הוא בשם ומלה כה נמי אידך; (ט) גומ דאי לאו חמי הוה לה שט ברקחות. ויען בענדייניס-טוב: (ט) פגמיא: (ט) רשי:

מילואים

הלוות ברכות סימן רבן

המשך מעמוד קלט

שיזה שמהם. אכן דעת הגראי' אלישיב (חאת הברכה עמי עמי) הע' 166, הע' 8, אשרי האיש חי' כל'ו את נב' שאן לבך' שהחינו על חולצה או על בלט שאינן יקרים, וכן על סודר או מכנסיים.

וכן הקונה בגדי חדש, שבדרך כלל בני אדם שוהים מ' בגין חליפה, הוא אינו שמח בו, דעתו (שם) שלא לבך', ואין אמרים בטלה דעתו. החוויא הרורה להנראה קיבוסקו (מעשה איש חי' עמי יט) שיצא ברכבה על דבר אחר [וראה בשווית חותם סופר אויח' ס"י מה ד"ה והנה].

[משניב שם]

ובקנית ספירים, יש דעתין בין האחרונים אם יברך עליהם, משום דעתן לאו לנטנות נפנוט⁽³⁾.

(30) ולגי הקונה תפילין, כתוב בביבה' ליל לעיל (ס"י כב ד"ה קנה) שאינו מביך שהחינו. אכן הגראי' אליעזר (שווית מתנת שלמה וחב' ס"ד אות ל' כתוב שדווקא בקונה, כיון שהחוצה מועת עברו, אבל המקביל תפילין במתנה מביך שהחינו). לכן נהג להקטת לבניין את התפילין ביום הגיעם למוצאות, ומברכים שהחינו, וויצוים בה גם על ההנחה, כיון שיש פוסקים שיבורך על כל מוצאה כشمיקות פעם ראשונה ביום חמיו, כמובואר במסניב שם (ס"ק א) ובביה' שם. וכן המקביל ספרדים במתנה, דעתו (הלוות שלמה תפללה פכ"ג דבר הלכה אותן יט) שלכל הרוות מביך שהחינו בין שנוטף לו רבייש.

במה דברים אמרוים, בקונה מן המקום, אבל העושה תפילין לעצמו, יש דעתן שיבורך שהחינו על עשייתן, ולכן כתוב הביה' ליל עליון, ולכן מהנהן (ס"ה קנה) שמהנהן שיבניט עמו לחוב שהחינו מעד אחר וICON פטור נט את זה.

ומה שכתב המשניב שוגם על מצות תית' נאמר מוצא לאו להנתה ניתנה, והלא כארה שלא כמובואר בטיז (ירוד ס"י ר'eca ס"ק מג, וראה באגאל טל בהקדמה), שמצוות תית' ניתנה ליתנתה.

ולגי הקונה חטביה מסוף ראה מה שכתבנו במסניב ל�מן (ס"י תרעג ס"ק כח).

[משניב שם]

וכן כתוב במוד' וקציעה, ועל-כן אין למצות ביד המברך⁽³²⁾.

(31) ולגי מי שיכים לתרב ספר היודיש תורה, ראה שער תשובה (ס"ק ב). דעת הגראי' קיבוסקו (הכתב והמברך שער ג פ"ה) שאין אנו נהנים לביך' שהחינו, והרוצה להרzie את עצמו ידי הרכה בכרי, תבאו עליו ברכה.

[ביה' לד' מהו]

זה פה' במת' לסת' ביה' לאשותו ובגיו⁽³³⁾.

(32) ולענין ברכת הדבוב והטטי' על יין, כתוב במסניב לעיל (ס"י קעה ס"ק טו) שבעון שהוא צרך לפרנס את אשתו ובנו, יש להם חלק בין, וצריך לביך' הטוב והמטיב' [וראה שם פרש' דינם בהזה].

(26)ומי שזכה מרפסת ביתו במחיצות, דעת הגראי' אויערבך (שם הע' 26) שלא לבך', אלא אם כן הוא שמח בוה הרבה.

(27) ומני שהיתה לו דירה גודלה, ומהמת דוחקו מברחה וכמה היה קענה, דעת הגראי' קרולץ (חוות שני פשת עמי שיג) שיביך על כה, שהרי היה יכול להושאר ללא דירה כל מחות חוכותיו, ובוואדי שיש לו שמחה בדירה זו.

[משניב ס"ק יט]

בין מלובשים ובין כל' פושמי' ושתיה ואבילה⁽²²⁾ וכיזאא קוזה⁽²³⁾, אם הם ובראים שלב קאדים שלמה בהם, אני קראתי לו ועשרה קראאי לאל⁽²⁴⁾.

(27) והקונה מולאות או כיפות, דעת הגראי' קרולץ (חוות שני שבת חי' עמי ר'כו אות ב) שמשמעותו שאין לביך עליהם, כיוון שאינם כליכים חשובים.

ולגי ברכות שהחינו על קנית משקפים חרישים, דעת הגראי' אויערבך (שאתה הברכה עמי 166 הע' 8) שאין לביך עליהם שהחינו' סיכון שאינם אלא לרופאה, וכן דעת הגראי' פ' שיינברג (שם). מאידך, דעת הגראי' אלישיב (אשרי האיש חי' אל' פל' אוט ב) שיש לביך שהחינו' על קנית משקפים, שהרי הם בתחוםו, וכן דעת הגראי' קרולץ (חוות שני שבת חי' עמי יט).

(28) ועל קידושיasha, כתוב העורך השלחן (ס"ד) שבשבועת ארוטין אין לביך שם שאין השמחה שלימה עדין, ובשבועת הנישואין אין לביך. שכבר נזכר הדבר בשעת האירוסין. וכך שבודדות הראשונים לא מרכיבו, אף ביום שהאירוסין והנישואין נעשים יחד אין מרכיבים [וראה בפתחו תשובה אהע' ס"י טג ס"ק יט].

וחתן הקונה בטבעת ע"מ ליתנה לכלתו, כתוב בשווית אגרות משה (ההע' ח'יד' ס' פד אות ב) שיש לו לביך שהחינו, מפני שיש לו הנאת תשפיש בה שנדען אחר כך לכלתו. מאידך, דעת הגראי' אלישיב (זאתה הברכה עמי 168 אות ו) שאין לחתן לביך שהחינו' בקניית הטבעה. ובשנורמה לכלתו, דעתו שם שהחינו' אדרחות מלאיד, דעת הגראי' אויערבך (הליך חפה פכ"ג אדרחות הלכה הע' סל) שאין לכלה לביך שהחינו' בקבלת.datבעת, שהרי כתוב הקף החיים (ס"ק ב) וכן מובואר בשווי' הרוב סדר ברכות הנחנין פ"ב ס"ה) שנודגים להקל ולא לביך על תשפיש בסוף או זרב, וכן על כלו תשמי' מות [מלבד בגדי', שהוא לביך, ובפרט שיש פוסקים שאין לביך על מהנתה שנונתים לחתן ובלה], כיון שהן כחוב בין המחותנים [ראו בביבה' לד' מהו ובמשניב ס"ק יט].

(29) ולמע羞ה, הקונה בנד או כל' חחש, דעת הגראי' קרולץ (שם) שעריך לאמוד בודענו אם הוא שמח בו, ואין הדבר תלוי בערך הכתפי של הבהיר, אלא בחשיבותו של הנגן, ומושום כך דעתו, שאפשר לביך נב על טלית או מכנסיים וחולצה נזאית נחשבת בלבד זעה], בלבד

הלוות ברכות סימן רבן רבך

המשך מעמוד קט

[משניב ס"ק ח]

קכט קעריזו⁽³⁰⁾.

(31) ובטעם הדבר שمبرכים על שיטים הובא, כתוב העורך השלחן (ס"ה, בשם המהרשי'א) כיון ששששים ריבוא זהו בכלל כל הדעות, והוא הקצה האחרון ואין עוד עריה אחרת מכאן ואילך, ולכן ניתנה התורה

שעקר, בין שעכיפ' נתבטלה ממש העבודה וזה לשעה.

(32) אכן, לעיל (ס"ק ג) כתוב בשם הארץ שאפיקו מ' שלא ראה את העבודה וזה בתוך שלשים יומם לא מביך, אך רוב העולם שהוא שוכן מנייהם וואים אותה חמץ וראה בפמ"ג א"א ס"ק ג' שמודר בעבודה זורה שלא ראה אותה מימין.

מילואים

הלוּכוֹת בְּרָכוֹת סִימָן רַבֵּן רַבֶּד

המשך מעמוד קודם

חכמת התורה אמיתית ולומד בה לשמה, והביא שב"ח משמע קצר שעריך שידיה בקי גם בתורת הנסתור. מי שמספרוס לחכם בתורה ואינו מפורס לירא טוים, כתוב הברכת הבirth (שער כתאות הע"ד) שאין לבך עליך "שחלק", כיוון שכחוב בראשית חכמה יראת ה"ה,ומי שאנו ירא טביהם אינו בכלל חכם. וכן וה כתוב המהרש"א (ברכות נתן, א"ה ברוך) שמה שאומרם בברכה על חכם ליראי, הוא על פי מה שאמרו (אבות ג, ט) כל שיראת חטא קודמת לחכמתו חכמו תתקיימת [וראה בשווית תשובה אהבה שם].

ואם במקום לסייע ליראי סיום 'לבשר ודם' כמו שמסייעים על חכמי אומות העולם, כתוב בשווית התעוררות תשובה (ח"א סי' קב) שיצא, כיוון שישראל הם בכלל ברוחו, אלא שלכתיחילה ציריך לבך ברכה מבורות. והוא החזין אם ביריך 'שנתן' על חכם או מלך ישראל, או שיריך 'שחלק' על חכם או מלך נכרי, כתוב שם שיצא.

ואם החכם הוא גם הבירוי שלו ראהו שלשים יומם, כתוב לקמן (ס"י רכה ס"ק א) שיבורג גם 'שהחיני' ראה מה שכחטנו שם.

לשישים ריבוא, כדי לכלול כל הדעות והחכמות שאין להספיק עליהם. וברמב"ב (פ"י מהל' ברכות הי"א) מביא, שוגם ברואה אובלטי עכ"ב שאומר 'בושה אמכב' וכו' ערך שישים ריבוא, וכן דיק בשווית דברי יציב (אי"ח ח"א סי' צא אות ב מהש"ע כאן).

[משניב ס"ק ט]

שעם הד' קם חלך אלוה וזכרים בו, וכן אמר 'שקלק'(¹²).

(12) מסתהות לשון השדי' והפסוקים הוכחים בשווית שבת הלוי (ח"י סי' יג) שאף ביום זה יש לבך, והסביר שם, שכasher בא בעל הדעתנות בעמך' ליריכו עליך 'שחלק'. וכן מובא בארכות ריבנו (ח"א עמ' צב-צד) שהגריזי קינבסקי ביריך על נדולי ישראל ושללה במבואר בערוך השלון (ס"ז), שבזמנינו נמנעים מלסק על חכמי ישראל וכן על חכמי אומות העולם, בין שלא התברר במה שעור של חכמו כדי לבך עלייך, ובין זה כתוב הדמוקר חיים בקוצר הלכות באן, והוא בשווית תשובה אהבה (ח"ב סי' רלו). וכותב בשווית שבת הלו (שם), שהגדיר של חכם שمبرכים עליו הוא מי שמקובל מבני ההור ומנסה שחכמו

הלוּכוֹת בְּרָכוֹת סִימָן רַבֶּד

המשך מעמוד 280

ס"ק ח' שיריך, וכן להווש שיבורא לטעות לבך על קבר אחד, כיוון שירוחע לכל שאין הברכה על הקברים אלא על הגברים והם רבים. (25) ובמובואר בשערו תשובה (ס"ק ז) שהרי אומרים 'אתכם' ובלשונן נוכחה [וראה בשווית עמודי אור סי' ז].

ואף בשבת, כתוב השוד חוד (ח"ו מערכת ברכות סי' ב אות יז) שיבורל לבך, כיון שאינה ציריך והין, וכן דעת חז"ז (אמוריו יושר טוף ניקון) שאין הוא ציריך הדין אלא ברכת הראית.

(23) ובכבר הנמצא בשיטה קטן לבוז אך מסביב ישנים קברות ניטפים, כתוב בשווית באר משה (ח"ב סי' יד) שיבורך אף שהליכתו היא רק לךר אחד. וכשבברך על קברים, כתוב בשווית אגרות משה (או"ח ח"ה סי' לו) את י"י שאין די בשראה מרוחק את המזבח, אלא ערך לראות את הקרע שמכסה את הקבר, וכן את המזבח הנמונה שדה ממש על מקום הקבורה [וראה בא"א (ботשאטש) שהסתחך בוז].

(24) ובכבר שקבעים בו כמה אניות, כתוב בספר אהלך באמתר (פי"ח

הלוּכוֹת בְּרָכוֹת סִימָן רַכָּה

המשך מעמוד קמא

ברכה זו מוט שיריצה, או בעלייה לתורה או בסעודת הבר מצווה ו/orאה בשווית בצל החכמה ח"ה סי' קלב-קלד שהאהיך בזה.

[משניב שם]

מצווה על הארץ לעשות סעודה ביום שענשנה בנו בר-מצוחה(¹³) כיום שגננס לחפה(¹⁴) וככ' דעכשו געעה איש-ישנאל, שנצטנה במצוות הדר�ה(¹⁵) ואם הנער דורש(¹⁶) הרי סעודת-מצוחה(¹⁷). (2) ואם נולד בבן המשותה, כתוב בשווית שבת הלה (ח"ד סי' ב) שביבן שמספק חיב בכל המצוות כבר מהיום הקודם, יש לשימוש ביום זה. (18) וסמרק לדבר, כתוב הקצתו השלחן (שם ס"ק ט) על פ"י המשנה (תענית פ"ד מ"א) ש"בזום החותנתי והוא מתן תורה, ויום מותן תורה של האדם הוא שנעשה בר מצווה ומתהיב בכל המצוות. והביא שם בשם השראי' הרב (מו"ד"ב סי' ד, ומכוון מזוהר חריש פר' בראשית יז) שעיקר בניסת הנפש הקדומה באדם הוא ביום י"ג לובר ו"יב לבקבה. ובזום שנכנס לועל מצוות, כתוב הקף החיטים (ס"ק יב) שפועל ללבוש נדר חדש או לאכול פר חדש ולברך 'שהחיתין', ולברך לפטור בברכה על קר שנכנס בעול המצאות, ובמ' הבת תעשה כן שנכנסת לעול מצאות, אף שאין עשיים לה סעדיה. וכן וה דעת הנרש"ז אויערבך (היליות

לענן החיזב לחתן עליה לתורה לנער שנעשה בר מצחה. ואחים תאומים שנעשו בני עצה, דעת הגותץ אויערבך (היליות שלמה תפלה פכ"ג סמ"א) שככל אחד יעלה לתורה לחודד [וראה ש"ע ליל סי' קמא סי' ז], וברך האב פעמים 'שפטרוני', ולא יברך ברכיה אחת ויאמר 'מעוננים של וה של זה', כיון שהוא המשנה מטmut בטבעו חכמים, אף אם אמורה בלבד שם מלכות. מואידר, דעת הגר"ח קינבסקי (הקטן והלמזר ח"א עמ' 21) שיבורך 'מעוננים של אלה'.

ודע מתי יכול לביך רכה זו, בחוב הקצתו השלחן (ס"י סה ברה"ש ס"ק יד) שאין לה זון קבטו, ואם אחריו יכול לביך כל זמן שיריצה.

והטעם שאין מברכים ברכיה זו על בת שהגיעה לגיל י"ב ביום אחד, ראה מה שכחטנו להלן (ס"ק ז).

(11) וכשעליה למפטור, כתוב בשווית דברי מלכיאל (ח"א סי' ד) שלכוארה אין לביך, שהרי נהוגם לעולות למפטור גם קפנדים [וראה לסתן סי' יב ושתה"ע באן ס"ק ז], ואם כן לא נודע על ידיך שהוא עשה בר מצווה [וראה שם טעם אחר מחדע מברכים כשלולה להורה, ולעум זה אפשר לביך גם כשלולה למפטור]. אכן דעתה הגרייש אלישיב (אשרי האיש ח"א פ"ל' א' אות לח) שרשאי האב לביך

